

Socialdepartementet

God och nära vård – en reform för ett hållbart hälso- och sjukvårdssystem, SOU 2020:19

Region Jönköpings län har getts möjlighet att yttra sig över rubricerade huvudbetänkande God och nära vård - en reform för ett hållbart hälso- och sjukvårdssystem.

Sammanfattning

Region Jönköpings län är i huvudsak positiv till detta huvudbetänkande och intensionerna i God och nära vård - en reform för ett hållbart hälso- och sjukvårdssystem.

Region Jönköpings län ser behov av den förstärkta samverkan mellan kommunernas hälso- och sjukvård och primärvården som lyfts fram. Samtidigt bör även tandvårdens roll och som en aktör i samverkan kunna lyftas in tydligare.

Synpunkter på förslaget

Region Jönköpings län är i huvudsak positiv till huvudbetänkandet och intensionerna i God och nära vård - en reform för ett hållbart hälso- och sjukvårdssystem; en hälso- och sjukvård med både hjärta och hjärna och en hållbar hälso- och sjukvård med hög kvalitet, där man som patient och närstående känner delaktighet och trygghet, som skattebetalare känner förtroende och där man som medarbetare väljer att arbeta.

Kapitel 2 Ett modernt hälso- och sjukvårdssystem – hur blir det?

2.4.1 En god hälsa och en vård på lika villkor (s. 94)

Hälsoperspektivet lyfts från det tidigare betänkandet men skulle behöva vara tydligare i huvudbetänkandet (Regeringskansliet och Sveriges Kommuner och Regioner, God och nära vård 2020 – En omställning av hälso- och sjukvården med fokus på primärvården, 2020).

2.4.4 Hur blir det för mig som patient? (s. 99)

Region Jönköpings län ser att det krävs en trepartssamverkan för hälso- och sjukvårdssystemet för att skapa delaktighet från alla huvudmän. ”Förbättrad samverkan mellan primärvården och specialiserad vård, och av utredningens

förslag om förflyttning från fokus på organisationen till på vilket sätt sammanhållna insatser kan erbjudas patienten på det mest effektiva sättet.”

Kapitel 3 Framgångsfaktorer och hinder för omställningen

3.3.4 Ekonomiska utmaningar för kommuner och regioner

Region Jönköpings län instämmer i utredarens synpunkt att det behövs en nationell strategi och fördjupad samverkan mellan stat, kommun och region för att se över finansieringsformerna för den nära vårdens utveckling.

3.3.6 Utmaningar med kompetensförsörjning och kompetensutveckling (s. 138)

Region Jönköpings län ser att ett stort fokus behöver vara på gemensam kompetensutveckling, forskning, lärande och utveckling oavsett huvudman.

Kapitel 4 Samverkansstrukturer för hälso- och sjukvården

Region Jönköpings län är positiv till utredningens förslag som underlättar och förstärker samverkan mellan primärvården och kommunernas hälso- och sjukvård. Samtidigt saknas en inriktning för den specialiserade vården i den inledande sammanfattningen av kapitel 4. Fokus blir på kommun och primärvård, inte på specialiserad vård.

Ett hinder för god samverkan i sjukvården mellan kommun och region är dagens utformning av journalsystem med olika journalsystem för region och kommun och sekretessbarriär emellan. Denna fråga behöver belysas närmare framöver.

Tandvårdens roll i samverkansstrukturerna mellan primärvården och den kommunala hälso- och sjukvården och omsorgen saknas i utredningen. Redan idag samverkar tandvården med hälso- och sjukvården och kommunal omsorg i stor utsträckning och det är viktigt att fortsatt samverkan med tandvården möjliggörs i samband den föreslagna reformen. Även om systemen för tandvård och hälso- och sjukvård regleras på olika sätt är det viktigt för patienter och brukares skull att denna samverkan kan fortsätta då de befinner sig i ett nog så komplicerat system. Om tandvårdens roll i samverkansstrukturerna inte kommer diskuteras bör skälen till detta redovisas i betänkandet.

Region Jönköpings län anser att tandvården behöver lyftas fram som en aktör i huvudmännens samverkansansvar, främst den tandvård som ges på uppdrag av regionen i form av uppsökande verksamhet till patienter i eget boende och särskilt boende.

4.2.3 Begreppet hemsjukvård ersätts i lagstiftning med ”hälso- och sjukvård i hemmet” (s. 153)

Region Jönköpings län är positiv till att ersätta hemsjukvårdsbegreppet med hälso- och sjukvård i hemmet och instämmer i att det ger en tydligare bild att den vård som ges i hemmet är likställd annan typ av vård.

4.3.2 En gemensam plan för hälso- och sjukvård på primärvårdsnivå (s. 162)

Region Jönköpings län anser att en gemensam plan på primärvårdsnivå ger möjlighet till att utveckla och förstärka samverkan med kommunerna ytterligare.

4.4.6 Den individuella planen ska innehålla förebyggande och rehabiliteringsinsatser (s. 177)

Region Jönköpings län är också positiv till att både förebyggande insatser och rehabiliteringsperspektivet lyfts fram.

Även i den individuella planen för patienter bör tandvården lyftas fram som en aktör och att tandvården ges möjlighet att bli en del av den individuella planen. Detta med anledning av att tandvården både arbetar sjukdomsförebyggande och behandlande vilket påverkar vilken typ av vård och insatser som behövs inom hälso- och sjukvården och omsorgen.

4.5.6 Ekonomiska och andra konsekvenser för kommunerna (s. 194) och särskilt yttrande av expert Emma Spak (s. 429)

Region Jönköpings län anser att ett förtydliganden kring avtalssamverkan i kommunallagen behövs. Individuell plan behövs inte bara när det är flera vårdgivare/huvudmän utan vid flera vårdkontakter inom samma vårdgivare/huvudman.

Kapitel 5 Patientkontrakt – patientens stöd för en sammanhållen vård

5.2.1 Varje patient ska ha möjlighet till ett patientkontrakt (s. 208)

Region Jönköpings län arbetar med patientkontrakt och är positiv till angreppssättet. Samtidigt måste det framgå tydligt att patientkontrakt ska erbjudas alla patienter med behov av det, inte bara ges när det efterfrågas särskilt. Det är också viktigt att se patient som en person och inte i diagnoser, då personen kan ha flera fasta vårdkontakter och det blir då inte tydligt vem som har ansvar.

Även tandvården bör lyftas fram som en aktör och att vårdgivare inom tandvård kan läggas till som fast vårdkontakt i patientkontraktet.

Eftersom patientkontraktet är en journalhandling är det viktigt att den kan skrivas i de journalsystem som regionerna använder och visas upp i Journalen via nätet. Om patientkontraktet ska kunna innehålla information som patienten själv skriver eller knyts samman med information från kommunerna krävs en teknisk utveckling som måste prioriteras och finansieras, vilket utredningen även föreslår.

Kapitel 6 Utbildningens och forskningens roll i omställningen till en god och nära vård.

Region Jönköpings län är positiv till utredningens fokus på gemensam kompetensutveckling, forskning, lärande och utveckling oavsett huvudman.

Kapitel 7 Verksamheter som bedrivs enligt lagen om läkarvårdsersättning och lagen om ersättning för fysioterapi

7.3 Två alternativ scenarior (s. 279)

Utredningen lämnar två olika alternativ på hur det befintliga systemet för legitimerade fysioterapeuters och vissa specialistläkares anslutning till den offentligt finansierade vården skulle kunna utvecklas. Region Jönköpings län anser att det behövs en utveckling av systemet och förordar alternativ två som är frivilligt. Detta alternativ är en vidareutveckling av befintligt system som syftar till att skapa förutsättningar för mindre vårdetableringar i geografiska områden där tillgången till vård är mindre.

7.4.2 Upphävande av LOL och LOF och möjlighet för befintliga vårdgivare att ställa om sin verksamhet (s. 288)

Region Jönköpings län ställer sig positiv till avveckling av den nationella taxan, som gynnar det kommunala självstyret, men anser att övergångstiden är för lång.

Kapitel 8 En ändamålsenlig struktur för styrning av hälso- och sjukvården

8.2.3 Begreppet sluten vård behöver omdefinieras (s. 362)

Region Jönköpings län instämmer i att begreppet sluten vård inte alltid stämmer med vad som avses och att det kan finnas behov att byta ut detta. Samtidigt är det svårt att veta vad som är en bra ersättning. Förslaget i utredningen ”särskild vård” kan på många sätt misstolkas och kommer kräva tydlig definition på vad som ingår. Frågan är då om det kommer att underlätta eller öka begreppsförvirringen? Det är viktigt med exemplifiering och tydlig gränsdragning för att undvika begreppsförvirring.

Kapitel 9 Att skapa förutsättningar för det fortsatta omställningsarbetet

Även tandvården bör ges utrymme att delta i utvecklingsdialogen via t.ex. SKR, Socialstyrelsen/IVO och regionerna för att den samverkan som beskrivits ovan ska kunna ske så optimalt som möjligt.

Kapitel 10 Uppdraget om lättare psykisk ohälsa

Eftersom tandvården kan upptäcka tecken av psykisk ohälsa och våld i nära relationer vid undersökningar av käkar och tänder bör även tandvårdens roll beaktas i uppdraget om lättare psykisk ohälsa.

REGION JÖNKÖPINGS LÄN

Rachel De Basso
Ordförande nämnd för folkhälsa och
sjukvård

Mats Bojestig
Hälso- och sjukvårdsdirektör